

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β' ΤΕΥΧΟΣ 66^{ον}

25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Κύριον άρθρον.—'Εσωτερική έδδομάς.

Χαρίλ. Παπαντωνίου : "Άρθρο περί τοῦ Χριστιανισμοῦ.

ΔΗΜ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗ : Τὸ πρῶτον πολιτικόν του προγράμμα.

Στεφάνου Σκουλούδη : 'Επὶ μνηδὼν ἀποθουουργία. — 'Επαμ. Χαριλάου :

'Η οἰκονομικὴ κρίσις τῆς Χώρας. — 'Ερνέστου Ρενάν : Βηθλεὲμ ἢ
Ναζαρέτ ; — Μανουὴλ Γεδεών : 'Αγιοποιήσεις Ἀυτοκρατόρων.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗ ΘΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΓΑΔΙΟΥ 24

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ :

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΞΑΜΗΝΟΣ

Δραχ. 150

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς)

£

ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Δολλάρια

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαιτέραι
πρυφωνίαι. — Τὰ ἐμβαλλόμενα ἀπευθύνονται δι' ἐπι-
ταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.
— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστο-
λὴν τοῦ φύλλον οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ παρα-
'Εξάμηνοι συνδρομαὶ ἐξωτερικοῦ καὶ τριμηνιαίου δὲν γίνονται δεκταί.
— ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύ-
θυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΗΣΙΣ

ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ ΚΟΜΠΑΝΥ ΙΝΚ.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΑΔΙΟΥ 31 (Μέγαρον Καραπάνου)

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΔΟΣ ΦΙΛΩΝΟΣ 44

105 ΚΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ

Εκτελείς Τραπεζικών εργασιών πάσης φύσεως. Άνοιγμα πιστώσεων έναντι φορτωτικών εγγράφων, Λογαριασμοί καταθέσεων όψεως και επί προθεσμία εις δραχμάς και ξένα νομίσματα. Έκδοσις πιστωτικών Έπιστολών, μεταβίβασις Ταχ. και Τηλεγρ. Έντολών Πληρωμών, έκδοσις ταξιδιωτικών Επιταγών της «Αμερικαν Έξπρες» (Traveler's cheques).

Ιδιαίτεροι εύκολοι παρέχοντα προκειμένου περί εργασιών εις Δολάρια και άνοιγματος πιστώσεων έναντι φορτωτικών εγγράφων εν Αμερικῇ.

Διαθέτουσα τέλειον δίκτυον Υποκαταστημάτων άπανταχοῦ τοῦ κόσμου, εξασφαλίζει ταχέαν τῇ εκτέλεσιν πάσης φύσεως Τραπεζικῆς εργασίας.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Εν Εὐρώπῃ : Λονδίνον, Λίβερπουλ, Σαούθαμπτον, Γλασκῶβη, Έδιμβουρ-γον, Παρίσιον, Χάρη, Μασσαλ Νίκαια, Ίντεγκάνον, Λουκέρνη, Ζυρίχη, Άμβέρσα, Βρυξέλλαι, Ρώμ Νεάπολις, Γένοβα, Φλωρεντία, Βερολίον, Άμβούργον, Βρέμη, Άμστερνταμ, Ρότερνταμ, Κοπεγχάγη, Κωνσταντινούπολις.

Εν Ινδίαις : Καλκούτα, Βομβάν.

Εν Κίνα : Χογκόγκ, Σαγκάη, Τιβίν, Πεκίνον.

Εν Νοτίῳ Ἀμερικῇ : Βολπαραΐ Μοντεβίδεο, Μπουένος Άϊρες.

Εν Ἰαπωνίᾳ : Γιοκοχάμα.

Εν Φιλιππίναις : Μανίλα.

Εν Αἰγύπτῳ : Κάιρον.

Εν Παλαιστίνῃ : Ἱερουσαλήμ.

Εν Ἠνωμέναις Πολιτείαις : 30 υποκαταστήματα.

Εν Καναδᾷ : Μονρεάλ, Τορόντο, Ούντιπεχ.

205 ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΚΟΝ ΚΑΙ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

Εξασφαλίζει πᾶσαν εὐλίαν εις τοὺς ταξιδεύοντας

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :
ΙΩΑΝ. ΜΑΛΛΩΣΗΣ

“...ΚΑΙ ΕΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΥΔΟΚΙΑ,,

Παρήλθον είκοσιν αἰῶνες, ἀφότου ἡκούσθη ἐπὶ τῆς γῆς, μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, τὸ «... καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.» Παρήλθον είκοσιν αἰῶνες, ἀφότου εὐηγγελίσθησαν τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐδοκίαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων οἱ Ἄγγελοι, οἱ χαίρετίσαντες ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας τὴν γέννησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς εἰρήνης καὶ πάσης εὐδοκίας. Παρήλθε δισχιλιετηρίς, ἀφότου ἡ Ἀνθρωπότης ἐξώρμησε πρὸς τὴν εὐδοκίαν καὶ τὴν εἰρήνην, ὑπὸ τὴν κυανὴν σημαίαν τοῦ βρέφους τῆς Βηθλεὲμ. Οἱ οἰκονομοὶ τῶν καιρῶν καὶ τῆς Ἱστορίας ἐνεφάνισον αὐτὸ ὡς θεμελιωτὴν τῆς κοινωνικῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀνθρώπων. Ὡς ρυθμιστὴν τῆς ψυχικότητος αὐτῶν. Ὡς μέγαν ὑψωτὴν τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Ὡς ἀπόλυτον γνώμονα τοῦ ἡθικοῦ κόσμου. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ διεγρόφου ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐρειπίων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνήθη νὰ σώσῃ ἀπὸ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς πτώσεως οὔτε ἡ περιλάμπρος διανοητικότης καὶ ἡ μεγαλειώδης καλλιτεχνικὴ δημιουργία τῶν Ἑλλήνων, οὔτε τῆς Ρώμης ἡ κολοσσιαία πολιτικὴ προσπάθεια, καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἐφ' ὅλοκληρου τοῦ τότε Ἱστορικοῦ κόσμου, οὔτε τῶν Αἰγυπτίων ἡ θερησκευτικὴ βαθυστοφία καὶ δογάνωσις. Παρέσυσεν εἰς τὴν σαγήνην τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ καὶ λαοῦς καὶ σοφοὺς καὶ εὐγενεῖς καὶ πληβεῖους. Συνετάραξε δι' ὀλίγων ἀπλοῦς ὁπαδῶν καὶ ἀπεσταλμένων ὅλας τὰς κρατοῦσας ἕως τότε καταστάσεις, ἀποσυνέθεσε καὶ ἀνασυνέθεσεν αὐτάς, ἔρριψε πηγεῖς πρὸς τῆς Ἱδεολογίας τοῦ καὶ τῆς μνήμης τοῦ μεγαλοπρεπεῖς μονάρχας καὶ ἡγέτας λαῶν, μεγάλους δημιουργοὺς Κρατῶν καὶ πολιτισμῶν, ἐξώθησε πρὸς τὸ μαρτύριον, χάριν αὐτῆς, περιφανεῖς ἀντιπροσώπους τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ λόγου, μεγιστάνας καὶ πλουσίους καὶ ἰσχυροὺς καὶ ἐργάτας καὶ ποιμέ-

νας καὶ παιδιά καὶ γυναῖκας καὶ γέροντας καὶ νέους καὶ σκληροπύργους πολεμιστὰς καὶ δειλοὺς ἀστούς, μετέβαλεν εἰς θεράποντας καὶ διδασκάλους τοῦ κηρύγματός τοῦ περιδόξου ἀντιπροσώπου τῆς σκέψεως καὶ τῆς γνώσεως, ἐκίνησεν υἱοὺς κατὰ τῶν γονέων καὶ ἀδελφούς καὶ ἀδελφὼν καὶ γονεῖς κατὰ τῶν τέκνων, ἐκίνησεν ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ καὶ τῶν ταχθέντων ὑπὸ τὸ ὄνομά τοῦ Κρατῶν καὶ κοινωνιῶν ὅλας τὰς σκοτίους καὶ τρομερὰς δυνάμεις τῆς γῆς, συνεκύλησε πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν ἐγγὺς Ἀνατολήν ὅλας τὰς θυέλλας καὶ τὰς τρικυμίας τῶν Ἀσιατικῶν καὶ Ἀφρικανικῶν συρφετῶν, ἔστησε τὴν Φιλοσοφίαν ἐναντίον ἑαυτῆς, ἀπεγύμνωσε τὴν Λογικὴν καὶ τὴν Ἐπιστήμην, ἔκαμεν ὑπερέπαιδα τὴν Τέχνην, δυνήθη ἀπὸ ποιητᾶς καὶ συγγραφεῖς. Ἡ διδασκαλία τοῦ ἐχάραξεν ἀμετακινήτως εἰς τὸν ὁρίζοντα τοῦ πνεύματος τὰ ὑψηλότερα ὁροῦσά, τὰς λεπτοτέρας καὶ μεγαλειώδεστερας ἀπόψεις, ἐνεσκήνωσεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀπείρου. Τὴν ζωὴν τοῦ συναισθήματος τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῶν εὐγενεστέρων γραμμῶν. Ἐδωκε τὸν τελειότερον κοινωνικὸν γνώμονα, διὰ τῆς ρήσεως «ὁ σὺ μισεῖς ἐτέρον μὴ ποιήσης.» Διήνοιξε πρὸς τοῦ ἀποδοῦντος πνεύματος καὶ τῶν ὀδυνωμένων ψυχῶν τὰς πλέον ἱκανοποιητικὰς ἀπόψεις διὰ τὸ μέλλον. Ἐσυντόλισε διὰ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ τὴν ζωὴν τῆς αἰωνιότητος καὶ τῆς ἀθανασίας, — κλήρου καὶ ἀνταποδόσεως παρὰ τῆς Δημιουργικῆς ἐξελίξεως εἰς πάντα πιστὸν ὁπαδόν τοῦ. Καθεῖλε δυνάστης ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσε ταπεινούς. Ἐσθίριζε τὴν Θρησκείαν ἐπὶ ἀκλονήτου βάθρου πνευματικότητος καὶ ψυχισμοῦ. Ἐγίνεν ἀληθῶς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων τὸ ἀντιλεγόμενον σημεῖον τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, καὶ ἡ πέτρα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὡς κάρφη ἀχύρου ἐλικμιάθησαν οἱ ἀντιτε-

θέντας πρὸς αὐτόν. Ἡ ψυχολογία τοῦ νεωτέρου κόσμου εἶνε χρωματισμένη καὶ ποτισμένη ἀπὸ αὐτόν, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ἐκκλίνη οὗτος ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν του, καὶ ἡ ἐπαλήθευσις τῶν λόγων του ἀνὰ τοὺς αἰῶνας διὰ τὴν τύχην τῶν ἀθετησάντων αὐτὸν ὁμοειδῶν του, τῶν ὁποίων προλέγεται εἰς τὰς Γραφάς, ἐν ἐκπλησσοῦσιν χρονολογικῇ ἀκριβείᾳ, καὶ ἡ τελευταία ἀνασυγκέντρωσις των εἰς τὴν ἀρχαία κοιτίδα των, εἶνε μία ἐπὶ πλέον τρομερὰ ἀπόδειξις τῆς ὑπερανθρωπικότητος τοῦ Ἰουδαίου αὐτοῦ Διδασκάλου, μετὰ τῆς ἰδίας εὐσταθείας καὶ ἀποκαλυπτικότητος προδιαγράψαντος καὶ τὴν τύχην τῆς διδασκαλίας του, διὰ τῶν μεγάλων ἐκείνων λόγων: «... ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἀδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς», «... καὶ ταῦτα πάντα οὐ μὴ γένηται», «... ὡς ἂν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦτο κηρυχθῇ ἐν ἀπάσῃ τῇ κτίσει».

Ἡ ἱστορία εἶνε ἐξέλιξις βραδεία καὶ δοκιμαστική. Ἀφότου ὁ Χριστὸς ἐπεφάνη ὡς «προσδοκία τῶν Δαδῶν» καὶ εὐαγγελιστὴς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνθρωπότητι, πολλάκις αὕτη διέδραμεν ἐν ταῖς ἐκδηλώσεσιν αὐτῆς τοὺς κύκλους τῆς κολάσεως τοῦ Κακοῦ. Ἡ διδασκαλία καὶ ἡ πνευματικότης τοῦ Χριστοῦ μόνον ἀρνητικῶς ἐσημάνθη μέχρι τοῦδε εἰς τὰς μορφὰς τῆς ζωῆς τῶν Κοινωνιῶν καὶ τῶν αἰσθημάτων. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία ἔχει σκοπιμότητα, ὅπως καὶ ἡ Φύσις. Ἡ κεντρικὴ σκοπιμότης αὐτῆς εἶνε ἡ ὀριστικὴ ἐπικράτησις τοῦ Ἀγαθοῦ. Εἶνε ἡ δημιουργία πνευματικῆς καταστάσεως ἐν τῇ ζωῇ τῶν νοητικῶν ὄντων, τὰ ὅποια συνωθούνται ἐπὶ τῆς Σκηνῆς τῆς καὶ εἶνε καταδεσμευμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς. Ὁ νόμος τῆς βαθμιαίας προόδου, τῆς διαρκῶς ἐντελεστεράς συγκροτήσεως τῶν ψυχικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν ὁργανώσεων, εἶνε μαθηματικὴ ἐπαλήθευσις εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν, ὅπως καὶ ὁ νόμος τῆς δημιουργίας νέων ἐπιπέδων καὶ ἀπόψεων ζωῆς ἐκ τῆς συναντήσεως καὶ τῆς συγκρούσεως τῶν ἀντιθέσεων. Ἀνευ μεγάλων τρικυμιῶν καὶ διελέξεων δὲν δύναται νὰ προκύβῃ ἡ κατάστασις τῆς αὐτοσυνηθισμένης ἢ κατὰστασις τῆς πρώτης βαθμίδος πρὸς τὰς ὑπερτέρας καὶ αἰωνίους ἀπόψεις, τὰς καθοριζομένας καὶ ἐπαγγελιομένας ὑπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ Ἀνθρωπότης παρέκαμψεν ἤδη τὸ μεσονύκτιον τῆς ζωῆς της διὰ τοῦ τρομεροῦ παγκοσμίου πολέμου. Βαίνει πλέον πρὸς τὸν ὄρθρον καὶ τὴν ὀριστικὴν ἡμέραν. Ἰσως συνταραχθῇ καὶ ὑπὸ δεινότερων ἐν κλονισμῶν. Ἰσως

νὰ μὴ ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία διὰ τοὺς κριτικούς τῶν ἱστορικῶν ἐξελίξεων καὶ τοὺς μελετητὰς τῆς συγχρόνου καταστάσεως τοῦ κόσμου, ὅτι τὸ τελευταῖον ὀργισμένον καὶ ὀλεθρικὸν κύμα τοῦ Κακοῦ εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸν δρόμον του, ὅτι ἡ τρομερὰ «ἡμέρα τῆς κρίσεως» δὲν ἔκλεισεν ἀκόμη. Ἀλλὰ, καὶ ἐὰν ἐπαληθεύσῃ ἡ δυστοίχως αὕτη ἀντίληψις, ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι τὸ Κακὸν ἐν τῇ Ἀνθρωπότητι εὐρίσκεται κατὰ τοὺς καιροὺς μας ἐν τῇ ἐξαντλήσει του, ἀκριβῶς διότι παρουσιάσθη καὶ παρουσιάζεται κατ' αὐτοὺς εἰς τὴν ὑπερτάτην ἔντασίν του, δὲν δύναται νὰ διαταραχθῇ. Καὶ τότε, ὅταν καὶ αἱ ἔσχαται δοκιμασίαι πείσωσι τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἡ εὐδαιμονία εἶνε καρπὸς μόνον τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, ὅτι ὁ προορισμὸς τῶν πνευματικῶν ὄντων εἶνε ἡ κυριαρχία ἐπὶ τῆς Φύσεως, ἡ διάσπασις τῶν ὀλικῶν καὶ τῶν μηχανικῶν φραγμῶν αὐτῆς, πρὸς ὀνύμωσιν τῆς ζωῆς συμφώνως πρὸς τὴν ἀπεριόριστον ὁρμὴν τοῦ νοῦ καὶ τὸ αἰωνικὸν περιεχόμενον τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, τότε θὰ ἀκουσθῇ, —ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν πλέον καὶ ἀπὸ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου— καὶ πάλιν ὁ ὦρατος καὶ παραμυθητικὸς ἐκεῖνος ὕμνος τῶν ἀγγέλων διὰ τὸ βρόφος τῆς Βηθλεέμ, ὁ πληρώσας τὸ διάστημα μετὰ τὴν μελωδίαν τοῦ νοήματός του, τὴν νύκτα ἐκείνην, τὴν οἰωνικὴν, τὴν πλήρη ἀνησυχίας καὶ μυστηρίου, ὑπεράνω τῆς πολίχνης τῆς Βηθλεέμ.

Χ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Η "ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ".

Οἱ ἀναγνώσται καὶ συνδρομηταί τῆς «Ν. Ἐποχῆς» θὰ ἐσημείωσαν ἀσφαλῶς τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος τεύχους ἐπιτενηχθεῖσαν πλήρη τυπογραφικὴν ἀνακαίνισιν αὐτῆς. Βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ καυχηθῶμεν ὅτι ἡ «Ν. Ἐποχή» τυπογραφικῶς δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἀριότητα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ περιοδικοῦ τύπου. Οὐχ ἥτιον ὅμως λαμβανόμενων ὑπ' ὄψει τῶν ἐν Ἑλλάδι τυπογραφικῶν ἐγκαταστάσεων, ἡ ἀνακαίνισις αὕτη ἱκανοποιεῖ κατὰ μέγα μέρος—ἐλλείζομεν—τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς «Ν. Ἐποχῆς» τὰς ἀξιώσεις.

Ἡ διεύθυνσις μὴ φειδομένη οἰκονομικῶν θυσιῶν διὰ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀριωτέραν ἐμφάνισιν τῆς «Νέας Ἐποχῆς» θέλει νὰ ἐλπίζῃ ὅτι οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. συνδρομηταί αὐτῆς θὰ ἐκτιμήσωσι δεόντως τὴν προσπάθειάν της ταύτην.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΡΕΝΑΝ «Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ»

ΒΗΘΛΕΕΜ ἢ ΝΑΖΑΡΕΤ;

Παιδικὴ καὶ νεανικὴ ἡλικία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Ἐν ὥρᾳ τοῦ ἐντυπώσεως. — Περιγραφή τῆς Ναζαρέτ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ κ. ΑΡΙΣΤΟΥ ΚΑΜΠΑΝΗ

Ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη εἰς τὴν Ναζαρέτ¹. μικρὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὅποια δὲν εἶχε καμμίαν διασημότητα πρὸ αὐτοῦ. Καθ' ὅλην τὴν ζώην ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ναζωραῖος² καὶ μόνον διὰ περιστροφῆς ἀρκετὰ βεβαιωμένης³ ἐπίτυχαν, εἰς τὸν θρόνον του, νὰ τὸν κάμουν νὰ γεννηθῇ εἰς Βηθλεέμ.

Ἡ γέννησις του συνέβη ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Αὐγούστου, πιθανῶς περὶ τὸ ἔτος 750 ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, δηλαδὴ ἔτη τινὰ πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χρονολογίας, εἰς τὴν ὅποian ὅλοι οἱ πολιτισμένοι τοποθετοῦν τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὅποian πιστεύουν, ὅτι ἐγεννήθη.

Τὸ ὄνομα «Ἰησοῦς», τὸ ὅποιον τοῦ ἐδόθη, εἶνε μία ἀλλολῶσις τοῦ Josué. Ἦτον ὄνομα κοινότατον· ἀλλὰ φυσικὰ ἐξήγησαν ἀργό-

τερα εἰς αὐτὸ μυστήρια καὶ ὑπαινιγμοὶ εἰς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Σωτῆρος. Ἰσως αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, ὡς ὅλοι οἱ μυστικοί, ἐκαυχᾶτο ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ὑπάρχουν ἀρκεταὶ μεγάλοι ἀποστολαί, εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ὁποίων ὄνομα ἀνευ ἀπισθοβουλίας δοθὲν εἰς ἓνα παιδί ὑπῆρξεν ἡ αἰτία. Αἱ θερμαὶ φύσεις δὲν ἀνέχονται νὰ ἴδουν τὸ τυχαῖον εἰς ὅ,τι τὰς ἀφορᾷ. Τὸ πᾶν δι' αὐτὰς ἐκανενοίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ βλέπουν σημεῖον τῆς ὑπερτέρας θελήσεώς του εἰς τὰς πλέον ἀσημάντους περιπτώσεις.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλιλαίας ἦτο πολὺ ἀνάμικτος, καθὼς τὸ ὄνομα τοῦ τόπου τὸ ἐδήλωνεν. Ἡ ἐπαρχία αὕτη περιλαμβάνει εἰς τοὺς κατοίκους της, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἰησοῦ, πολλοὺς μὴ Ἰουδαίους (Φοίνικας, Συρίους, Ἀραβὰς, ἀκόμη καὶ Ἑλλήνας). Αἱ προσελεύσεις εἰς τὸν Ἰουδαϊσμὸν δὲν ἦσαν σπάνιαι εἰς τοὺς μικτοὺς τοὺτους τόπους. Εἶνε λοιπὸν ἀδύνατον νὰ ἐγείρωμεν ἐδῶ ζήτημα αἵματος καὶ νὰ ἀνζητήσωμεν ποῖον αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰς φλέδας ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος τὰ μέγιστα συνετέλεσεν, ὅπως ἐκλείψουν αἱ διακρίσεις τοῦ αἵματος.

ἐν πάσῃ περιπτώσει, θὰ ἐφημερόζετο εἰς τὰ μέρη, τὰ ὅποια εἶχαν μεταβληθῇ εἰς ρωμαϊκὰς ἐπαρχίας, καὶ οἱ εἰς τὰς βασιλείας καὶ τὰς τετραρχίας, πρὸ πάντων Ἰωντος Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Τὰ κείμενα, διὰ τῶν ὁποίων ζητοῦν⁴ ἀποδείξουν ὅτι μερικαὶ ἐργασίαι στατιστικῆ καὶ κτηματογραφικῆς διαταχθεῖσαι παρὰ τοῦ Αὐγούστου ἐπετετάθησαν ἐπὶ τοῦ κράτους τῶν Ἡρώδων, ἡ δὲν περιλαμβάνουν ὅτι τοὺς ἀποδίδεται, ἡ ἀνήκουσιν εἰς Χριστιανούς συγγραφείς, οἱ ὅποιοι ἐδανείσθησαν τὴν ἐκδογὴν ταύτην ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Λουκᾶ. Ὅ,τι ἀποδεικνύει ἄλλως τε ὅτι τὸ ταξίδι τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἰησοῦ εἰς Βηθλεέμ δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἱστορικόν, εἶνε ἡ αἰτία εἰς τὴν ὅποian τὸ ἀποδίδουν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν κατήγετο ἐν τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Δαβὶδ (βλ. κατωτέρω), καὶ ἂν ἦτο, πάλιν θὰ ἦτο ἀκατανόητον ἀκόμη πῶς οἱ γονεῖς του ἐξηναγκάσθησαν διὰ μέτρον διοικήσεως καθάρως κτηματολογικὴν ἢ οἰκονομικὴν, νὰ μεταβῶν ὅπως ἀπογραφῶν εἰς τὸν τόπον ὅπου οἱ πρόγονοί των εἶχον γεννηθῇ πρὸ χιλίων ἐτῶν. Ἐπιβόλλουσα εἰς αὐτοὺς τοιαύτην ὀποχρέωσιν ἡ ρωμαϊκὴ ἀρχὴ θὰ ἀνευνώριζεν εἰς αὐτὴν ἀξιώσεις πλήρεις ἀπειλῶν.

1. Ματθ. XIII, 54 κέφξ, Μάρκου VI, 1 κ. ἐ. Ἰωάννου I, 45—46.

2. Ματθ. XXVI, 71 Μάρκου, I, 24· XIV, 67· Λουκᾶ, XVIII, 37· XXIV, 19· Ἰωάννου, XI, X. Ἐντιῦθεν τὸ ὄνομα τῶν Ναζωραίων (Πράξ. XXIV, 5) ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐφαρμοζόμενον εἰς τοὺς Χριστιανούς ὅτι τῶν Ἰουδαίων, καὶ μετὰ τὸ ὅποιον ἀκόμη εἶνε οἱτοι γνωστοὶ εἰς τὰς Μουσουλμανικὰς χώρας.

3. Το περιστάτικόν αὐτὸ ἐφευρέθη ὡς ἀπάντησις εἰς τὸν Μιχαῖον, V, 1. Ἡ δὲ τοῦ Κυρηνίου γενομένη ἀπογραφὴ, τὴν ὅποian ὁ Θεὸς συνδίδει μετὰ τὸ ταξίδι τῆς Βηθλεέμ, εἶνε ὑπερτέρας, τοῦλάχιστον κατὰ δέκα ἔτη τοῦ ἔτους, εἰς τὸ ὅποιον κατὰ Λουκᾶν καὶ τὸν Ματθαῖον ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς. Οἱ δύο Εὐαγγελισταὶ πρᾶγματι δέχονται τὴν νένησιν τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρώδου (Ματθ. II, 1, 19, 22· Λουκᾶ, I, 5). Ἀλλ' ἡ ἀπογραφὴ τοῦ Κυρηνίου ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν παρτίτησιν τοῦ Ἀρχελάου, δηλαδὴ δέκα ἔτη περὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρώδου, κατὰ τὸ ἔτος 37 τῆς χρονολογίας τοῦ Ἀκτίου (Ἰωσήφου, Ἀρχ. XVII, XII, 5· XVIII, I, 1· II, 1). Ἡ ἐπιγραφὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἤθελεν ἄλλοτε ν' ἀποδείξουν ὅτι ὁ Κυρηνίος ἔκαυε δύο ἀπογραφὰς, ἀνεγνωρίσθη ὡς ψευδής (Βλ. Orelli, Inscr. lat., ἀρ. 623, καὶ τὸ συμπλήρωμα τῶν Henzen, εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον· Borghesi, Fastes Consulaires [ἐκδόμιν ἀνέκδοτα] εἰς τὸ ἔτος 742). Ὁ Κυρηνίος δύναται νὰ ὤληρζε δύο φορὰς λεγάτος τῆς Συρίας, ἀλλ' ἡ ἀπογραφὴ ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν δευτέραν ἀποστολὴν του (Mommmsen, Res gestae divi Augusti, Berlin, 1865, σελ. 111 κέφξ). Ἡ ἀπογραφὴ,

Ἐξήλθεν ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ. Ὁ πατέρας τοῦ Ἰωσήφ καὶ ἡ μητέρα τοῦ Μαρίας ἦσαν ἐξ ἀνθρώπων μετρίων, ἐργάται ζῶντες ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των εἰς μίαν κατάστασιν τόσο κοινὴν εἰς τὴν ἀνατολήν, ποῦ δὲν εἶνε οὔτε ἡ εὐμάρεια, οὔτε ἡ πενία. Ἡ ἄκρα ἀπλότης τῆς ζωῆς εἰς τοιαύτας χώρας, ἀπομακρύνουσα τὴν ἀνάγκην παντὸς ἔτι ἀποτελεῖ παρ' ἡμῖν μίαν ὑπαρξιν εὐάρεστον καὶ ἀνετον, καθιστᾷ τὸν κόσμον ὁλόκληρον θεληματικούς πτωχοῦς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ὀλικὴ ἔλλειψις ἀγάπης πρὸς τὰς τέχνας καὶ πρὸς ἔτι συντελεῖ εἰς τὴν κομψότητα τῆς ὀλικῆς ζωῆς διδίδει εἰς τὸ σπῖτι ἐκείνου, ὁ ὁποῖος δὲν στερεῖται οὐδενός, ὥσιν ἀπογυμνώσεως. Ἄν ἀφαίρεσωμεν κατὰ τὸ ρυπαρὸν καὶ τὸ ἀποκρουστικόν, ποῦ ὁ Ἰσλαμισμὸς ἔφερε μαζί του εἰς τὴν ἀγίαν γῆν, ἡ πόλις τῆς Ναζαρέτ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰησοῦ, δὲν διέφερε πολὺ ἀπὸ ὅτι εἶνε σήμερον. Τοὺς δρόμους, εἰς τοὺς ὁποῖους ἐπαίξε παιδί, τοὺς βλέπομεν εἰς τὰ πετρώδη μονοπάτια εἴτε εἰς τὰ μικρὰ σταυροδρόμια, ποῦ χωρίζουν τὰς καλύβας. Τὸ σπῖτι τοῦ Ἰωσήφ ὁμοιάζει πολὺ ἀναμφιδόλως πρὸς τὰς ταπεινὰς ἀποθήκας αὐτὰς, τὰς φωτιζομένας ἀπὸ τὴν θύραν, χρησιμεύουσας συγχρόνως ὡς ἐργαστήριον, μαγειρείον, κρεββατοκάμαραν, ἐχούσας ὡς ἐπιπλωσιν μίαν ψάθαν, μερικὰ προσκέφαλα κατὰ γῆς, ἕνα δύο ἀπὸ ἀργίλλον ἀγγεῖα καὶ ἕνα ζωγραφισμένον πανέρι.

Τὸ ψῆχος εἶνε ὀρμιὸν κατὰ τὸν χειμῶνα, ἀλλὰ τὸ κλίμα ὑγιέστατον. Ἡ Ναζαρέτ, ὅπως ὅλαι αἱ Ἰουδαϊκαὶ κομποπόλεις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτον ἄθροισμα καλυδῶν κτισμένων ἀνευ ρυθμοῦ, καὶ ἔπρεπε νὰ παρουσιάζῃ τὴν ξηρὰν αὐτὴν καὶ ταπεινὴν ὥσιν ποῦ παρουσιάζουν τὰ χωρία εἰς τοὺς Σημιτικούς τόπους. Τὰ σπῖτια, ὅπως φαίνεται, δὲν διέφεραν πολὺ τῶν πετρίνων αὐτῶν κούβων, ἀνευ ἐξωτερικῆς ἢ ἐσωτερικῆς κομψότητος, ἀνευ σκεπάζοντες σήμερα τὰ πλουσιώτερα μέρη τοῦ Λιδάνου καὶ οἱ ὁποῖοι ἀνακατευνέμενοι πρὸς τὰμπέλια καὶ τῆς συκιᾶς δὲν εἶνε καὶ παρὰ πολὺ εὐάρεστοι. Τὰ περὶ χώρα, ἄλλως τε, εἶνε γοητευτικά, καὶ κανένα μέρος τοῦ κόσμου δὲν ὑπῆρξε τόσο καλὰ πλασμένον διὰ τὰ ὄνειρα τῆς ἀπολύτου εὐτυχίας. Ἀκόμη καὶ σήμερον ἡ Ναζαρέτ εἶνε

1. Ἡ χονδροειδὴς θέα τῶν ἐρειπίων ποῦ καλύπτουν τὴν Παλαιστίνην ἀποδεικνύει ὅτι αἱ πόλεις ποῦ δὲν εἶχαν ἀνοικοδομηθῇ κατὰ τὸν ρωμαϊκὸν τρόπον, ἦσαν πολὺ κακὰ κτισμέναι. Ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν σπιτιῶν, αὕτη εἶνε εἰς τὴν Συρίαν τόσον ἀπλή καὶ τόσον ἐπιτακτικῶς ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ κλίματος, ὥστε δὲν θὰ ἤλλαξε ποτέ.

θελκτικὴ διαμονή, τὸ μόνον ἴσως μέρος τῆς Παλαιστίνης ὅπου ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται τὸν ἐαυτὸν τῆς ὀλίγον ἀνακουφισμένον ἀπὸ τὸ βάρος ποῦ τὴν πιέζει, μέσα εἰς τὴν ἀνευ ἀναλόγου παραδείγματος μόνωσιν αὐτὴν. Ὁ πληθυσμὸς εἶνε ἐράσιμος καὶ φιλομειδῆς· οἱ κῆποι εἶνε δροσεροὶ καὶ πράσινοι. Ὁ Ἀντωνίνος ὁ Μάρτυς, περὶ τὸ τέλος τοῦ 5' αἰῶνος, διαγράφει γοητευτικὸν πλῆθος τῆς εὐφορίας τῶν περιχώρων, ἣν παραβάλλει πρὸς τὸν παράδεισον. Μερικαὶ κοιλάδες πρὸς τὸ μέρος τῆς Δύσεως δικαιολογοῦν πλήρως τὴν περιγραφὴν αὐτὴν. Ἡ πηγὴ, ὅπου συνεκέντρωνοντο ἄλλοτε ἡ ζωὴ καὶ ἡ χαρὰ τῆς μικρᾶς πόλεως, κατεστράφη. Τὰ φθαρμένα κανάλια τῆς δίδουν τώρα πλέον νερὸ θολόν. Ἀλλ' ἡ ὠραιότης τῶν γυναικῶν, αἱ ὅποιαι συγκεντρώνονται ἐκεῖ τὸ βράδυ, ἡ ὠραιότης αὐτῆς, ἡ ὁποία εἶχε παρατηρηθῇ κατὰ τὸν 5' αἰῶνα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐδελπαν δῶρον τῆς Παρθένου Μαρίας, διτηρήθη κατὰ τὸν ἑκπληκτικόν. Εἶνε ὁ συριακὸς τύπος εἰς τὴν γεμάτην ἀπὸ νοχέλειαν χάριν του. Ἀναμφιδόλως ἡ Μαρία ἐπῆγγαινε καθημερινῶς ἐκεῖ, ἐπαιρνε σειράν, μὲ τὴν στάμναν ἐπάνω εἰς τὸν ὦμόν μεταξὺ τῶν συμπατριωτισσῶν τῆς, αἱ ὁποῖαι ἀπέμειναν ἀφανεῖς. Ὁ Ἀντωνίνος ὁ Μάρτυς παρατηρεῖ, ὅτι αἱ ἴδιαι γυναῖκες, περιφρονοῦσαι ἄλλως τε τοὺς Χριστιανούς, εἶν' ἐκεῖ πλήρεις ἐρασμιότητος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη τὰ θρησκευτικὰ μίση εἰς τὴν Ναζαρέτ εἶνε ὀλιγώτερον ζωηρὰ παρ' ἄλλοτε. Ὁ ὀρίζων τῆς πόλεως ἦτο σιενός· ἀλλ' ἂν ἀνέλθῃ κανεὶς ὀλίγον κανεὶς καὶ φθάσῃ εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον κυτᾷ διηνεκῆς αὐρα, ἥτις δεσπόζει τῶν ὑψηλοτέρων σπιτιῶν, ἡ ἀποψὶς εἶνε λαμπρά. Δυτικὰ ξεδιπλώνονται αἱ ὠραῖαι γραμμὰι τοῦ Καρμήλου, καταλήγουσαι εἰς ἀπότομην αἰχμηρότητα, ἡ ὁποία φαίνεται βυθιζομένη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπειτα ἐκτυλίσσεται ἡ διπλὴ κορυφή, ἡ ὁποία κυριαρχεῖ τοῦ Ματζέντο, τὰ βουνὰ τῆς χώρας Σιχέμ μὲ τοὺς ἀγίους τύπους τῆς πατριαρχικῆς ἐποχῆς, τὰ ὄρη Γκελμποῖ, ἡ μικρὰ γραφικὴ ὁροσειρά, μὲ τὴν ὁποίαν συνδέονται αἱ χαριτωμέναι ἡ τρομεραὶ ἀναμνήσεις τοῦ Σουλὲμ καὶ τοῦ Ἐνδὸρ, τὸ Θαδὼρ μὲ τὸ στοργικὸν σχῆμα του, τὸ ὁποῖον ἡ ἀρχαῖότης παραβάλλει μὲ κόλπον γυναικός. Χάρις εἰς μίαν κοιλότητα μεταξὺ τοῦ ὄρους Σουλὲν καὶ Θαδὼρ διαφαίνονται ἡ κοιλάς τοῦ Ἰορδάνου καὶ τὰ ὑψηλὰ πεδία τῆς Περαιᾶς, σχηματίζοντα ἀδιάκοπην πρὸς ἀνατολὰς γραμμὴν. Πρὸς βορρᾶν τὰ ὄρη τοῦ Σαφέδ, ἀποκλίνοντα πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀποκρύ-

πτουν τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τῆς Ἀκρας, ἀλλ' ἀφίγουν νὰ διαγράφεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὁ κόλπος τοῦ Χαϊφά. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ὀρίζων τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ μαγευτικὸς αὐτὸς κύκλος, λίκνον τοῦ βασιλείου τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀναπαρέστησεν ἐπὶ μικρὰ ἔτη τὸν κόσμον. Ἡ ζωὴ του αὐτὴ ὀλίγον ἐξῆλθε τῶν ὀρίων, πρὸς τὰ ὁποῖα εἶχεν ἡ παιδικὴ του ἡλικία οἰκισθῇ. Διότι πέραν, πρὸς Βορρᾶν, διαβλέπει κανεὶς σχεδόν, ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ Ἑρμών, τὴν Καισάρειαν τοῦ Φιλίππου, τὴν μᾶλλον προχωρημένην πρὸς τὸν κόσμον τῶν ἐθνικῶν αἰχμὴν τῆς, καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ νότου, προαισθάνεται κανεὶς, ὅπισθεν ἀπὸ τῶν βουνῶν αὐτῶν, ἥδη ὀλιγώτερον γελαστῶν ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Σαμαρείας, τὴν θλιβεράν Ἰουδαίαν ἀπεξηραμένην ὥσάν ἀπὸ καυστικὸν θάνατον ἐρημώσεως καὶ θανάτου.

Ἄν ποτὲ ὁ κόσμος, ὁ ὁποῖος ἀπέμεινε χριστιανικός, ἀλλ' ἔφθασεν εἰς ὑψηλότεραν ἔννοιαν τοῦ τυφλοῦ πρὸς τὰς πηγὰς σεβασμοῦ, θέλει νᾶντικαταστήσῃ μὲ αὐθεντικούς

ιερούς τόπους τὰ ἀπόκρυφα κεῖταλη θυσιαστήρια, πρὸς τὰ ὁποῖα συνεδέετο ἡ εὐλάβεια τῶν χονδροειδῶν ἐποχῶν, ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τῆς Ναζαρέτ αὐτῆς θὰ ὑψώσῃ τὸν ναὸν του. Ἐκεῖ, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὸ κέντρον ὁπόθεν ἀκτινοδότησεν ἡ ἐνεργητικότης τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς, ἔπρεπε νὰ ὑψωθῇ ἡ μεγάλη ἐκκλησία, ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ δέωνται οἱ Χριστιανοὶ ὅλοι. Ἐκεῖ ἐπὶ τῆς, ἐπάνω εἰς τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν κοιμῶνται ὁ τέκτων Ἰωσήφ καὶ χιλιάδες Ναζαρητῶν λησιμονημένων, οἱ ὁποῖοι δὲν διεσκέλισαν τὸν ὀρίζοντα τῆς κοιλάδος των, ὁ φιλόσοφος θὰ ἦτο καλύτερα τοποθετημένος παρὰ εἰς κάθε ἄλλον τόπον διὰ νὰ θεωρήσῃ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τὸν ροῦν, νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὰς ἀπογοητεύσεις, τὰς ὁποίας παρέχουν εἰς τὰ γαπητότερα τῶν ἐνστικτῶν μας, νὰ βεβαιωθῇ διὰ τὸν θεῖον σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει ὁ κόσμος διὰ μέσου ἀναριθμήτων καταπτώσεων καὶ παρὰ τὴν γενικὴν ματαιότητα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ ΑΓΙΟΠΟΙΗΣΙΣ

Καὶ πρότερον καὶ σήμερον, οἱ διδασκόντες ὀλίγον ἱστορίαν, καὶ οἱ λαβόντες μετὰ χειρὸς, ἀλλὰ καὶ ἀναγνώσαντες τὸν ἀνασκολοπισθέντα ὑπὸ Νικοδήμου Συναξαριστῆν, ἐκεῖνοι μὲν ἐσκέφθησαν πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐφορτολόγιον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, οἱ δὲ συνεμερῶσθησαν ἴσως τὴν ἀπορίαν, τὴν ὁποίαν ὁ Νικόδημος εἰσάγει καὶ λύνει ἐν λόγῳ περὶ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ ἁγίου (2 αὐγούστου), ἂν ἢ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς ἢ ὁ δεῖλαιος Ρινότιμος; διότι, τὸν μὲν Α' εὐρίσκει ἐξ ἀπάτης εἰς τὴν αἵρεσιν ὀλισθήσαντα τῶν ἀφθαρτοδοκητῶν, τὸν δὲ Β' κακοῦργον ζῶν διανύσαντα, παρατηρῶν διὰ τὸν δεῦτερον τοῦτον ὅτι κατὰ τὸ οἰκτρὸν τοῦ βίου τέλος ἴσως μετενόησεν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις.

Υπ' ὥσιν λαβὼν τοιαύτας ἀπορίας, ἔδωκα εἰς τὰ προλεγόμενα τοῦ «Βυζαντινοῦ Ἐφορτολογίου» μου (ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1896—99) τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐπέτρεπον τὰ ὄρη καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ συγγράμματος ἐκείνου, καίτοι ἡδυνάμην νὰ παραπέμψω τοὺς περιέργους καὶ φιλομαθεῖς εἰς δύο ἢ τρεῖς περὶ τῶν δύο τούτων αὐτοκρατόρων κρίσεις καὶ παραδόσεις. Ὁ περὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κρίνων αὐστηρῶς ἀνῆκει εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν θρησκείαν,

φαίνεται δὲ κρίνων ἀμερολήπτως. Ἐκ ταύτης οὖν τῆς εὐπραγίας—Εὐτρόπιος ταῦτα γράφει—μετεβλήθη τοὺς τρόπους, καὶ τῆς κοινότητος ὑπερῆδε, τῆς πολλῆς τε ἐκείνης προαύτης ἀφείλεν, ἣν ἐν προοιμίῳς ἐπεδείξατο· προήλθε τε εἰς ὁμοίτητα, δι' ἣν καὶ αἵμασιν ἐμιάνθη οἰκείων, υἱοῦ τε καὶ ἀδελφίδου φόνον ἐργασάμενος, φίλοις τε ὡς πλείστοις ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα. Συνελόντι δὲ εἰπεῖν ἀρξάμενος μὲν τῆς βασιλείας τοῖς ἀρίστοις συνηριδιμήθη τῶν βασιλευσάντων· τελευτῶν δὲ μόλις ἐξισώθη τοῖς μέσοις· καίτοι καὶ ὥμῃ σώματος, καὶ ἀρετῇ ψυχῆς οἷός τ' ἂν ἐγένετο διαλάμπαι..... Καὶ τῆς ἐλευθέρου παιδείας καὶ τῶν λογικῶν ἐπιστημῶν ἀντίεστο καὶ τοῦ παρὰ πάντων φίλτρου, μήτε δωρεὰς ὑπὲρ τούτων, μήτ' ἄλλης σπουδῆς μετὰ τοῦ σεμνοῦ φειδόμενος· τῶν φίλων δὲ τίσι μὲν ἡπίσται, τίνας δ' ἀναμφισβητήτως ἐθεσάλευσεν, οὐδεμίαν καταλιπὼν ὑπερβολὴν, ἀλλὰ πλουσίους τε αὐτοὺς καὶ δυνατοὺς ἀποφαίνων. Νόμους δὲ, τοὺς μὲν δι' αὐτὸ τὸ καλὸν ἐθήκε μόνον, τοὺς δὲ ἐκ περισυρίας πρὸς οὐδὲν χρήσιμον· ἐστὶ δὲ οὗς ἀπηνέστερον συνέγραψεν, ὡς διὰ τούτου τάξιν ἐπιθήσαν τῇ πολιτείᾳ» (Ρωμ. Ἰστ. I, 4). Τὴν γνώμην Ζωσίμου τοῦ χρονογράφου, εἰδωλολάτρου καὶ τούτου, εὐρίσκει ὁ ἀναγνώστης καὶ εἰς τὸν Κ. Παπαδόπουλον διὰ τοῦτο παραθέτω

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΗΣ ΠΑΟΛΑΣ ΟΛΣΤΑ'Ι'Ν

ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

[Πώς περιγράφει τὰ σωλητικὰ καὶ διωλωματικὰ γεγονότα
τῆς ταραχώδους περιόδου 1915—1922 ὁ μάρτυς Βασιλεὺς].

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΟΥΤΑΧΕΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΟΠΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΣΚΗ - ΣΕΧΗΡ

... Διὰ τὸ καλὸν τῆς χώρας μου ποῦ τὴν λατρεύω... — Αἱ ἀπώλειαί μας, δόξα
τῷ Θεῷ, εἶνε ὑποφερταί. — Νικῶμεν παντοῦ. — Ἡ ἐπιθεώρησις εἰς τὸ Ἑσκή
Σεχήρ. — Εἰκοσιτέσσαρες σημαῖαι διάτρητοι ἀπὸ σφαῖρας. — Οἱ
Τούρκοι εὐρίσκονται εἰς ἡν κατάστασιν ἦσαν καὶ πρὸ 500 ἐτῶν.

«ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΠΟΛΕΜΟΣ ΙΔΙΚΟΣ ΜΟΥ ΑΛΛΑ ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ»

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΣΜΥΡΝΗ, 18 Ἰουνίου 1921.

Σε λίγες ἡμέρες πηγαίνω εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μ. Ἀσίας διὰ ν' ἀρχίσω τὴν ἐπιθεσιν καὶ μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει, ἂν εὖρῃ εὐκαιρίαν νὰ σοῦ στείλω κανένα γράμμα. Ἐδῶ εἶχα ὑποδοχὴν πραγματικῶς μεγαλοπρεπὴ καὶ συγκινητικὴν. Τὸ ἡθικὸν τῶν στρατευμάτων δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ εἶνε καλύτερον. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ πάνε ὅλα τὰ πράγματα καλὰ καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν. Παρακάλεσε τὸν Θεὸν δι' ἡμᾶς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι αἱ παρακλήσεις σου θὰ μᾶς κάμουν καλὸν.

Καὶ ἂν ἀκόμη ὑπῆρχε κίνδυνος νέας ἀσθενείας μου, τώρα ποῦ πηγαίνω εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ἡ καμμιά προδοσία, φρονῶ ὅτι ὁ κίνδυνος αὐτὸς θὰ ἦξει πάλιν τὸν κόπον διὰ τὸ καλὸν τῆς χώρας μου, ποῦ τὴν λατρεύω.

Αἱ ἐπιχειρήσεις μας θ' ἀρχίσουν πολὺ γρήγορα. Ὁ στρατὸς εἶνε σχεδὸν ἑτοιμος. Παίζομεν πολὺ μεγάλον παιγνίδι καὶ αἱ εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες μου εἶνε πολὺ ἐχθρικά καὶ προσωνικῶς. Ἐκφράζονται ὥσάν νὰ ἦτο ἰδιὸς μου ὁ πόλεμος, ἐφευρεθείς ἀπὸ ἐμέ, διὰ νὰ στερεώσω τὴν θέσιν μου, ὥσάν ἡ θέσις μου νὰ εἶχεν ἀνάγκην ἐνὸς πολέμου διὰ νὰ στερεωθῇ!

Τὸ εὐρωπαϊκὸν κοινὸν δὲν ἡμπορεῖ νὰ καταλάβῃ ὅτι μαχόμεθα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν δημοσίων μας. Ὅτι πρόκειται περὶ τόπων ἐντελῶς Ἑλληνικῶν τοὺς ὁποίους μᾶς ἔδωσαν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις καὶ τοὺς ὁποίους τώρα, διὰ λόγους πολιτικούς καὶ

οἰκονομικούς, πιστεύουν ὅτι εἶνε συμφέρον τῶν νὰ τοὺς ξαναδώσουν εἰς τοὺς Τούρκους, οἱ ὅποιοι ἂν ἐξαναγύριζαν εἰς αὐτοὺς δὲν θὰ ἔφηναν οὔτε ἓνα Ἑλληνα ζώντανόν.

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας δὲν κάμνουν ἄλλο, παρὰ νὰ σκοτώνουν καὶ νὰ σφάζουν τοὺς ὀλίγους ὁμοεθνεῖς μας ποὺ ἔμειναν ἐκεῖ. Αἱ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις παντοῦ εἶνε τόσον συγκινητικαί, ὥστε καμία κυβέρνησις δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ μὴ τὰς παρακολουθῇ με συμπάθειαν. Τὸ ἡθικὸν τοῦ στρατοῦ, τὸ πνεῦμα του, ἡ ἀσφαλὴς πεποίθησις του ὅτι θὰ νικήσῃ, εἶνε τεραστία. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ ἀπογοητευθῶμεν. Θὰ εἶνε ἓνας πόλεμος πολὺ τραχὺς, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς στοιχίσῃ πολλὰς θυσίας.

Ἐδῶ πρέπει νὰ δέχωμαι τόσα πρόσωπα καὶ πολλοὺς Τούρκους ἀκόμη ποῦ εἰς τὸ βάθος ἐλπίζουν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τὴν νίκην μας, διότι ὁ Κεμάλ πασσάς τοὺς μεταχειρίζεται πολὺ σκληρὰ καὶ οἱ πληθυσμοὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ζητοῦν ἀπολύτως εἰρήνην.

Ἡ ζωὴ μου ἐδῶ δὲν εἶνε διόλου διασκεδαστική. Εἶμαι σχεδὸν σὰν φυλακισμένος. Ὁ ὑπαὶτος ἀρμοστής ἔχει τέτοιον φόβον ὅτι ἡμπορεῖ νὰ μὴ κάμουν κατὶ κακόν, ὥστε μὲ ἱκετεύει νὰ βγαίνω ὅσο τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον.

Ὅταν πᾶγω εἰς τὸ Μέτωπον, θὰ σοῦ γράφω πράγματα ἐνδιαφέροντα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**

ΚΙΟΥΤΑΧΕΙΑ, 9 Αὐγούστου 1921.

Εὐρίσκομαι εἰς ἀπόστασιν σχεδὸν 500

χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ἐξ ὧν τὰ 300 διήνυσαν μετὰ τὸν σιδηρόδρομον, τὰ δὲ ὑπόλοιπα μ' αὐτοκίνητον ἐπάνω εἰς δρόμους τοῦ Μιλάνου, Σάλσο Ματζιόρε.

Ὁ τόπος εἶνε θαναταίος. Οὔτε ἓνα δένδρον εἰς ἀκτῖνα πολλῶν χιλιομέτρων, ἀλλ' οἱ ἄγριοι, ποῦ εἶνε σπαρμένοι οἰτάρι, εἶνε ὑπέρροχοι. Τὰ δάση εἶνε ἐπάνω στὰ βουνὰ καὶ ἀπὸ τὴν πεδιάδα μόλις διακρίνονται. Εὐτυχῶς κάνει πολλὴ ζέστη, ἡ νύχτες εἶνε δροσερές, κάποτε-κάποτε μάλιστα ψυχρές. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μ. Ἀσίας, ἀποτελεῖ ἓνα ὑψηλὸν ὄροπέδιον, εὐρισκόμενον τοῦλάχιστον εἰς ὕψος 900 μέτρων, ἐνῶ πλησίον τῆς θαλάσσης ἔκαμνε τρομερὴ ζέστη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἀκόμη τῆς νυκτός, ὑγρὰς καὶ βαρεῖας.

Αἱ πόλεις ποῦ ἐπέρασα ἕως τώρα, εἶνε τουρκικαί, βορῶμικες, μετὰ ἀθλίους δρόμους, πολλὴν στενοὺς, σκοτισμένους, τοὺς ὁποίους δὲν ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ περάσῃ μετὰ αὐτοκίνητον μεγάλο. Εἶνε περ' ἐργον πῶς οἱ Τούρκοι εἶνε τόσον ὀλίγον πολιτισμένοι, εὐρισκόμενοι καὶ σήμερον ἀκόμη, εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο κατὰ τὸ 1500 ὅταν ἐπρωτοφάνησαν εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἶνε καιρὸς νὰ ἐξαφανισθοῦν, καὶ νὰ ξαναγυρίσουν πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐβγήκαν.

Τὸ κυβερνητικὸν τῶν σύστημα εἶνε κατὰ τὸ ἀσύλληπτον. Εἰς ὅλας αὐτάς τὰς πόλεις δὲν ὑπάρχουν παρὰ γυναῖκες καὶ παιδιὰ Ἀρμενίων· ὅλοι οἱ ἄνδρες ἀπὸ διετίας ἔχουν σταλῇ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ποῖός ξέρει τί ἔχουν ἀπογίνει. Ἀπὸ Ἑλλήνων, ἐδῶ ὑπάρχουν μόνον δέκα ἄνδρες, ἀντὶ δύο χιλιάδων ποῦ ὑπῆρχον πρὸ τοῦ πολέμου.

Ὁ Κεμάλ πασσάς ἐπέταξεν ὅ,τι ἦτο χρησιμοποίησιμον καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Τούρκους ἀκόμη καὶ ἡ πενία ἔχει φθάσει εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριόν της. Αἱ αὐτὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ τὸ μισεῖ. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ χωρία, ὅπου βασιλεύει φανατισμὸς ἐπικίνδυνος καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα οἱ Τούρκοι ἐξέρχονται τὴν νύκτα ἔνοπλοι καὶ σφάζουν τοὺς μεμονωμένους

τυχόν στρατιῶτας μας, ἢ τοὺς ὁδηγοὺς τῶν μεταγωγικῶν αὐτοκινήτων κατὰ τὸν φρικιαστικώτερον τρόπον, τοὺς ἀκρωτηριοῦν καὶ τοὺς ἐκκοιλιάζουν, πράγμα ποῦ κάμνει τοὺς στρατιῶτας μου μανιώδεις καὶ προβαίνουν εἰς σκληρὰς ἀντεκδικήσεις.

Ὁ πόλεμος καθίσταται ἄγριος καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν ὀλίγοι αἰχμάλωτοι. Ὅλοι σφάζονται ἐπὶ τόπον. Νὰ μία μικρὰ ἱστορία διὰ νὰ σοῦ δώσω μίαν ἰδέαν.

Ἡ συνδιάλεξις ἐγένετο μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Θεοτόκη καὶ ἀρχιστρατήγον Παπούλα. Εἶνε πολὺ χαρακτηριστικὴ, δοθείσης τῆς «μανταλιτῆς» ποῦ κυριαρχεῖ αὐτὴν τὴν στιγμήν.

Φθάνοντες ἐδῶ εἶδαμεν εἰς ἓνα χανδάκι, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τὰ πτώματα δύο Τούρκων χωρικῶν. Ὁ ὑπουργὸς ἐρετῇ τὸν στρατηγόν: «Γιατὶ δὲν τοὺς θάπτετε;» Καὶ ὁ στρατηγὸς ἀπαντᾷ «τὸ ξέρω πολὺ καλά, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ διατάξω νὰ τοὺς θάψουν, τόσον περισσότερον, ὅσον ἤρχισαν ἡδὴ ν' ἀποσυντίθενται, ἀλλὰ θὰ ἦθελα νὰ τοὺς ἀφίσω ἐκεῖ, ὅ: παράδειγμα καὶ προειδοποίησιν διὰ τοὺς ἄλλους, ὥστε νὰ μὴ μὲνουν ἥσοι.» Τότε ὁ ὑπουργὸς παρετήρησεν: «Διατάξτε νὰ τοὺς θάψουν καὶ μὴ ποῦ θὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλους, διατάξτε νὰ τοὺς ἀντικαθιστοῦν κάθε μέρα με νέους, σὰν λουλούδια ἐπάνω στὸ τραπέζι.» Τραγικὸν δὲν εἶνε ἀλήθεια;

Ὁ Κεμάλ πασσάς, ὁ ὁποῖος ἔκαμεν τόσην ρεκλάμα, ἀπέδεξεν ὅτι εἶνε ἄνθρωπος ὥσάν σαπουνόφουσα. Αὐτὸ θὰ κάμῃ τοὺς εὐρωπαίους νὰ λυσοῦν, διότι διαπραγματεύονται μαζί του, κάμνοντες ὅτι πιστεύουν τὴν ὑπεροχὴν του. Καὶ αὐτὸ τὸ κάμνουν ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ στενοχωροῦν ἡμᾶς.

Εἵμεθα ἐδῶ, εἰς τὸ Ἑσκή—Σεχήρ, ὅπου θὰ ἐγκατασταθῶ εἰς γραμμὰς τρομερὰ ὀχυρωμένας ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς Τούρκους, οἱ ὅποιοι ἐφαντάζοντο ὅτι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὰς κυριεύσωμεν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

(Εἰς τὸ ἐπόμενον: συνέχεια τῶν ἐπιστολῶν)

Ἡ «Νέα Ἐποχὴ» εὐχεται εἰς τοὺς ἀναγνώστας
καὶ συνδρομητὰς αὐτῆς ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΚΟΥΛΟΥΔΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ)

ΕΠΤΑ ΜΗΝΩΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΙΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΟΣ. - ΑΙ ΠΙΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ
Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ. - ΑΙ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΠΡΕΣΒΕΙΣ.-ΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ

Συνομιλία του κ. Στ. Σκουλούδη
μετά του Προέδρου της Γαλλίας
κ. GUILLEMIN

την 24 Φεβρουαρίου 1916.

Είς τὸν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας ἐλθόντα παρ' ἐμοὶ παρετήρησα, ὅτι τὴν 15ην ἐ. μ. κατ' ἐντολὴν τοῦ Βασιλέως τῶ ἀνεκόνωσα τὴν πρόθεσιν τῆς Α. Μ. νὰ μετατεθῇ ἡ 11η Μεραρχία ἐκ Θεσσαλονίκης εἰς Ἐπανωμὴν, ἐὰν ὁ στρατηγὸς Σαρράϊν ἀνελάμβανε τὸν ἐκ θαλάσσης ἐπισιτισμὸν αὐτῆς, — ὅτι, ἀφοῦ ἐξεδήλωσε τὴν εὐχαρίστησίν του ἐπὶ τῇ προθέσει τῆς μετατοπίσεως ταύτης, ὁ κ. πρεσβευτὴς μοι εἶπεν ὅτι θὰ ἐρωτήσῃ τὸν στρατηγὸν ἀνευ ἀναβολῆς καὶ θὰ μοι γνωρίσῃ τὴν ἀπάντησιν, ὅτι ἔκτοτε ἀναμένω πάντοτε τὴν ἀπάντησιν, καὶ τοῦτο ἐπαναλαμβάνω εἰς τὸν ἐρωτῶντα με Βασιλέα.

Ὁ κ. Guillemin εἶπεν ὅτι τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπάντησιν τοῦ στρατηγοῦ Joffre διεμήνυσε πρὸς τὴν Α. Μ. διὰ τοῦ κ. Bonnier.

— Δὲν γνωρίζω τί εἶπεν ὁ κ. Bonnier εἰς τὸν Βασιλέα, ἀπήντησα, περὶ ταύτης τῆς υποθέσεως, σὰς ὁμολῶσα ἐγὼ ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως, καὶ νομίζω ὅτι εἰς ἐμὲ ὠφελεῖτε, ὡς ἄλλως τε ὑπεσχέθητε, μὲν ἀπάντησιν, καὶ οὐ μόνον δὲν ἐπρόξαστε τοῦτο, ἀλλ' ἐστεύλατε ἀπάντησιν εἰς τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον διὰ τοῦ κ. Braquet.

— Δὲν ἀνεκοίνωσεν ἀπάντησιν ὁ κ. Braquet, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ὁ Πρόεδρος, ἀπλῶς ἐξήγησεν ἐξηγήσεις τιὰς ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀφοῦ ἄλλως τε τὴν ἀπάντησιν τοῦ στρατηγοῦ Joffre μόλις προχθὲς ἔλαβον καὶ ἔρχομαι νὰ σὰς ἀνακοινώσω σήμερον, ἐπειδὴ χθὲς δὲν κατώρθωσα νὰ σὰς ἴδω.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπήντησα, ὁ κ. Braquet ἀνεκοίνωσεν εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον ὅτι ὁ Στρατηγὸς Σαρράϊν δὲν συμφωνεῖ εἰς τὴν μετατόπισιν τῆς 11ης Μεραρχίας εἰς τὴν Χαλκιδικήν, διότι ἐκεῖ θὰ τοποθετηθῇ ἡ ἐφεδρεία τῶν Σέρβων, ἐπομέ-

νως ὁ κ. Braquet δὲν ἐξήτησεν ἐξηγήσεις, ὡς λέγετε, ἀλλ' ἔδωκε τὴν ἀπάντησιν, τὴν ὅποیان ἐγὼ ἀναμένω μέχρι σήμερον.

Λίαν συγκεχυμένος, διότι ἔβλεπεν ὅτι ἡμῖν ἐν γνώσει τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἐνεργείας του, ὁ κ. Πρόεδρος ἐξήτησε τότε νὰ δικαιολογηθῇ καὶ κατέληξεν εἰς τὸ νὰ με διαβεβαίωσῃ ὅτι οὐδεμίαν πρόθεσιν εἶχε νὰ μοι γίνῃ δυσάρεστος ἐνεργήσας οὕτω, ὅτι ἦτο ἀπλῶς παρεξήγησις, καὶ ὅτι ἐλπίζει ὅτι θὰ παρίδω τὸ γενόμενον. Εἶτα μοι ἀνέγνω ἕκ τινος σημειώματος τὴν ἀπάντησιν, ὡς εἶπε, τοῦ Στρατηγοῦ Joffre, ἐν ᾗ οὗτος ἐφώρτο λέγων ὅτι, δὲν ἐγκρίνει τὴν πρότασίν μου περὶ μεταθέσεως τῆς 11ης μεραρχίας εἰς τὴν Χαλκιδικήν, διότι ἐκεῖ πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν οἱ Σέρβοι ἐν ἐφεδρείᾳ (δηλαδή ἀκριβῶς ὅτι ὁ κ. Braquet εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον), ἡ δὲ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐδίδεν ὁδηγίαν εἰς τὸν κ. Guillemin νὰ ζητήσῃ παρ' ἡμῶν ὅπως κληθῇ ὁ στρατηγὸς Μοσχόπουλος νὰ μελετήσῃ ἀπ' ἐνδεῆας μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Σαρράϊν τὸ ζήτημα τῆς τοποθετήσεως τῆς 11ης Μεραρχίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ν' ἀναφεροθῇ εἰς Ἀθήνας διὰ τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ λύσιν. Εἶτα ὁ Πρόεδρος ἠρώτησεν ἐὰν ἐλάβομεν ἀπόφασιν τινα σχετικῶς πρὸς τοὺς ἐν Μήλῳ Βουλγαροφώνους καὶ τοὺς ἐν Σύρῳ αἰχμαλώτους τῆς Συμμαχίας.

— Διὰ μὲν τοὺς πρώτους, ἀπήντησα, ὅτι ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐτηλεγράφησεν εἰς Πύλον καὶ Δευκάδα ζητῶν νὰ τὸν πληροφωρήσουν αἱ ἀρμόδιαι ἀρχαὶ πόσους δυνάμεθα νὰ στελεώμεν εἰς ἐκάτερον μέρος, εὐθὺς δὲ ὡς λάβωμεν τὴν ἀπάντησιν θέλω σπεύσει νὰ ἐδοποιήσω τὸν κ. Πρόεδρον. Ἐπίσης ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐτηλεγράφησεν εἰς Τρίπολιν νὰ ἐνοικιασθῇ οἰκία διὰ τοὺς ἐν Σύρῳ Γερμανούς, Αὐστριακοὺς καὶ Τούρκους αἰχμαλώτους, τοῦτου δὲ γενομένου, εὐθὺς ὡς θέλομεν, εὔρει ἀνθρακας, θέλει ἐπιταχθῇ ἐμπορικὸν ἀνμύλοιον ὅπως τοὺς μεταφέρῃ εἰς Ναύ-

πλιον, ἀφοῦ προηγουμένως ζητήσωμεν καὶ λάβωμεν παρὰ τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ἀγγλίας ἐν «saut conduit» πρὸς τοὺς στόλους τῆς Συνεννοήσεως, ἵνα μὴ συλλάβουν τοὺς αἰχμαλώτους ἐν πλεῖ.

Κατόπιν ὁ Πρόεδρος εἶπεν ὅτι ὁ στρατηγὸς Σαρράϊν παραπονέται ὅτι πολλάκις αἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκδιδόμεναι Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες δημοσιεύουν ψευδεῖς εἰδήσεις, — τροχθεές, λόγου χάριν, μία τούτων ἐδημοσίευσε τὴν πτώσιν τοῦ Βερδέν, καὶ ἐρωτᾷ ὁ στρατηγὸς ἂν δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ τὴν καταδιώξῃ ἐξ ἐπαγγέλματος.

— Ὁ περὶ τύπου νόμος, ἀπήντησα, δὲν παρέχει εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ εἰς τὴν δικαιοσύνην τὸ δικαίωμα νὰ καταδι-

ώκῃ τὴν δημοσιογραφίαν διοικητικῶς ἢ ἐξ ἐπαγγέλματος, πλὴν ὠρισμένων περιστάσεων, ὡς π. χ. ὅταν ὑβρίζεται ἡ δημοκρατία, ὁ ἡγεμὼν κτλ. ἢ ὅταν ἡ δημοσίευσις ψευδῶν εἰδήσεων ἐνέχῃ ἀποδεδειγμένως δόλον πρὸς βλάβην τρίτου καὶ πρὸς ἴδιον κέρδος. Ἄλλως πρὸς παραπομπὴν ἐφημερίδος ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης ἀπαιτεῖται μήνυσις.

— Εἶνε λυπηρὸν τοῦτο, εἶπεν ὁ Πρόεδρος, διότι φοβοῦμαι μὴ ὁ στρατηγὸς ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει προβῇ εἰς μέτρα στρατιωτικὰ κατὰ τοῦ ἐκεῖ τύπου.

ΣΤ. ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

(Ἡ συνέχεια τῆς συνομιλίας εἰς τὸ ἐπόμενον)

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΙΣ

Συνεχίζουσα τὴν ἐρευνάν της ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως τῆς Χώρας ἡ «Πολιτεία», ἐζήτησε τὰς γνώμας τοῦ κ. Ἐπαμ. Χαρίλαου. Ὁ κ. Ἐπαμ. Χαρίλαος ἀπήντησεν ὡς ἑξῆς εἰς τὰ τεθέντα αὐτῷ ἐρωτήματα :

— Ἡ παρατηρουμένη στενότης χρημάτων καὶ οἰκονομικὴ κρίσις ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν οὕτως εἰπεῖν ὑπερτροφικὴν οἰκοδομικὴν κίνησιν καὶ βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ δημιουργία ὅχι πλέον συνοικισμῶν ἀλλ' οἰκισμῶν πόλεων ἐν Ἑλλάδι, ἡ δημιουργία νέων βιομηχανιῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑφισταμένων ἤδη, ἀπεροφύσαν μέγιστα χρηματικὰ ποσὰ καὶ μετέβαλλον τὸ ὕψος νόμισμα εἰς οἰκοδομήματα καὶ μηχανήματα ἀφ' ἑτέρου ἡ παραγωγή τόσον ἡ γεωργικὴ ὅσον ἡ βιομηχανικὴ δὲν ἦτο εἰσέτι ἀνάλογος πρὸς τὰ δαπανηθέντα ποσά. Ἀφ' ἑτέρου ἡ πρὸς τὰ δαπανηθέντα ποσά. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ναυτιλία, εἰς ἣν ὁμοίως πολλὰ χρήματα ἐπενδύθη, λόγῳ τῆς παγκοσμίου ναυτιλιακῆς κρίσεως, δὲν εἰσφέρει τὴν ἄλλοτε τόσον σημαντικὴν πρόσσοδον εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα. Ὁμοίως ὁ μετανόστης διὰ διαφόρους λόγους ἔπαυσε διὰ τῶν ἐμβασμάτων του νὰ εἶνε συντελεστὴς τοῦ ἐμπορικοῦ ἱσοζυγίου. Αὐτὴ ἡ μὲν μετανάστευσις, κατὰ τὰ τελευταῖα εἴη ὡς ἐκ τῶν περιοριστικῶν μέτρων ἐξερμηδυνισθὲν σχεδόν, συνεπῶς ἐλαύσαμεν νὰ ἔχωμεν τὴν μάζαν ἐκείνην τῶν νωπῶς ἐκπατρισθέντων οἷτινες μόνις ὡς ἐγκαθίσταντο ἐν τῇ ἐξῆρ ἔσπευδον νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι οἰκίους των, οἱ δὲ ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένοι ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἰδίως, οἷτινες καὶ σπονδαῖα ποσὰ ἀπέστελλον εἰς τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τῶν κατὰ τὸ τελευταῖον εἴη ληφθέντων διαφόρων μέτρων κατὰ τὸ πλεῖ-

στον δημευτικῶν ἀνα καὶ ἐκλόνισαν τὴν πίστιν τοῦ Κράτους, ἔπαυσαν σχεδὸν πᾶσαν ἀποστολήν.

Ἀπὸ τοῦ 1921 καὶ ἐντεύθεν, δηλαδή ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κοινοβουλίου καὶ κατόπιν κατὰ τὸ 1922 καὶ 1923, μέτρα φορολογικὰ ἱσοφαρίζοντα πρὸς δήμευσιν περιουσιῶν καὶ ἡ κατάθλιψις τοῦ παραγωγικοῦ κεφαλαίου, αἱ ἐξαγγελθεῖσαι κατασχέσεις τῶν εἰς χρυσὸν καὶ συνάλλαγμα καταθέσεων, αἱ ἄστοχοι παρεμβάσεις τοῦ Κράτους εἰς τὴν οὐθμίαν τοῦ συναλλάγματος ἔφεραν τὸν κλονισμόν, οὗ τὰ ἀποτελέσματα σήμερον βαθυτέρον αἰσθανόμεθα.

Ἡ ἐκ τῶν δοτέρων διόρθωσις τινῶν τῶν μέτρων τούτων δὲν ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ γενόμενον κακόν. Ἀνισχυρῶς ἡ πίστις εἶνε πρᾶγμα εὐδίκαιον καὶ μερίστη προσοχὴ ἀπαιτεῖται εἰς τοὺς διαχειριζομένους τὰ κοινὰ ὅπως τὴν κρατήσουν εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν περιωπὴν.

Ἐτερος λόγος εἶνε τὰ ἐπακόλουθα τῆς Μικρασιατικῆς συμφορᾶς, ἡ δαπάνη πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων, δαπάνη ἥτις ἀκόμη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ποδώσῃ τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ ἀφεικτικῶς μετὰ τινα χρόνον θὰ φέρῃ.

Ἡ κατ' ὅλας τὰς διευθύνσεις ἀνασυγκρότησις τῆς Χώρας, μὰς ἠνάγκασε νὰ δαπανήσωμεν ποσὰ ἀνώτερα τῶν δυνάμεών μας, ποσὰ τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ δαπανηθῶσι, μολονότι μὰς ἔφεραν στιγμιαίαν ἀδυναμίαν, παροδικὴν μὲν ἀλλὰ ἡς τὰ συμπτώματα αἰσθανόμεθα νῦν. Ὁ ψυχολογικὸς ἀφ' ἑτέρου πρῶτος, ὡς τῶν πολιτικῶν γεγονότων ἅτινα κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον διήλθομεν,

ἐμπορικὰς συμβάσεις, ἀποσκοπούσας εἰς τὴν καταλληλοτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Τὸ ἐν λόγῳ θέμα, θέμα κατ' ἐξοχὴν σοβαρὸν θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ διὰ μακρῶν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ν. Ἐποχῆς».

Ἀνεξαρκτῶς ὅμως τῶν ἐνεργειῶν τῆς κυβερνήσεως, αἵτινες ὁμολογουμένως τιμῶσι ταύτην, ὡς κατανοήσασαν πλήρως τὴν σοβαρότητα καὶ σπουδαιότητα τοῦ ἐν λόγῳ θεσμοῦ, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁποίου σπουδαίως θέλουσιν ἐξυπηρετηθῇ αἱ τοῦ κράτους ἀνάγκαι καὶ κατὰ συνέπειαν μεγάλη θέλει ἐπέλθει βελτίωσις ἐν τῷ καλουμένῳ κρατικῷ οἰκονομικῷ ὀργανισμῷ, ἔπρεπε ἐν τούτοις νὰ πείσῃ ταύτην, προτοῦ ἐπιληφθῇ τοῦ ζωτικωτάτου τούτου ζητήματος, ὅτι ἦτο ἀνάγκη ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβεβλημένη νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικῶν τῆς ἀντιπροσώπων, τοῦλάχιστον εἰς τὰς χώρας, μετὰ τῶν ὁποίων πραγματοποιοῦνται συμβάσεις. Εἶνε δὲ γεγονός ἀναμφίρρηστον ὅτι τὸ κράτος τὸ ἑλληνικὸν ἀντιπροσωπεύθῃ καὶ ἀντιπροσωπευόμενον εἰς τὰς μετὰ τῶν διαφόρων κρατῶν ἐμπορικὰς συμβάσεις ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων διπλωματικῶν ὑπαλλήλων τῶν εἰς τὰς διαφόρους πρεσβείας ἀπεσπασμένων δὲν ἠδυνήθη δυστυχῶς ν' ἀντιπροσωπευθῇ ἀρκούντως διὰ τὴν δικαιοτέραν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ ἐξυπηρέτησιν. Οἱ ἄριστοι οὗτοι ὑπάλληλοι διὰ τὴν διπλωματικὴν ὑπηρεσίαν, εἶνε τελείως ἀκατάλληλοι διὰ τοιαύτην διαχείρισιν. Διότι πρῶτον στεροῦνται οἰκονομικῶν καὶ ἐμπορικῶν γνώσεων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν διὰ τὸν μέλλοντα ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ ἑλληνικὸν κράτος ὑπάλληλον ἀπαραίτητα ἐφόδια πρὸς ἀνελλιπὴ παρακολούθησιν τῆς κινήσεως τῶν προϊόντων ὡς καὶ τὴν εἰδικὴν αὐτῶν φορολογίαν. Δεύτερον δὲν δύνανται, διότι δὲν ἔχουν καιρὸν ν' ἀσχολῶνται διηλεκτῶς μετὰ τὰ ὑπουργεῖα τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς χώρας εἰς ἣν ὑπηρετοῦν. Ἐμπορικὸς δὲ ἀντιπρόσωπος σημαίνει οὐχὶ ἀπασχόλησις μετὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, ὡς συμβαίνει μετὰ τοὺς ἀξιοτίμους διπλωματικούς ὑπαλλήλους, ἀλλὰ διαρκὴς, ἐπαναλαμβανόμεν, ἀπασχόλησις εἰς τὰς τῆς ἐσωτερικῆς τῆς

χώρας διοικήσεις εἰς ἣν εἰσὶν ἀπεσπασμένοι. Πῶς εἶνε δυνατόν λοιπὸν τοιοῦτον διπλωματικὸν σῶμα στερούμενον οἰκονομικῶν τε καὶ ἐμπορικῶν βάσεων ἀλλὰ καὶ μὴ δυνάμενον νὰ παρακολουθῇ ἐπαρκῶς τὰς στατιστικὰς πληροφορίας, νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ ἑλληνικὸν κράτος εἰς τὰς καταρτιζομένας συμβάσεις; Καὶ πῶς θὰ συναγωνισθοῦν οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι τοὺς ξένους ἀκολουθοῦντες τοὺς γνωρίζοντας τὰ ἑλληνικὰ πράγματα καλύτερον καὶ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον ἀκόμη ὑπουργόν; Διότι ἡ ἔκθεσις, δυστυχῶς, τοῦ ἐμπορικῶν ἀκολουθῶν τῆς ἐν Ἀθήναις ἀγγλικῆς πρεσβείας, ἡ ὁποία περιλαμβάνει ἐκτενῶς τὴν οἰκονομικὴν καὶ βιομηχανικὴν τῆς Ἑλλάδος κατάστασιν τοῦ παρελθόντος ἔτους, αὐτὸ τοῦλάχιστον μαρτυρεῖ!

Ἐν πάσει περιπτώσει ἐφ' ὅσον οἱ δικηγόροι, οἵτινες κατὰ κανόνα διευθύνουν τὰ προξενεῖα δὲν δύνανται νὰ εὐρίσκωνται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πεδίου τῶν συναλλαγῶν μετὰ τοὺς ξένους συναγωνιστάς, καθίσταται ἀτόλυτος ἀνάγκη ὅπως εἰς τὰ κράτη, μετὰ τὰ ὁποῖα ἡ Ἑλλὰς εἰς ἐμπορικὴν συναλλαγὴν εὐρίσκει νὰ σταλοῦν εἰδικοί ἐμπορικοὶ ἀντιπρόσωποι ὑπὸ τοῦ κράτους ἐκλεγόμενοι τῇ ὑποδείξει τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων. Ἡ κυβερνήσις, ἄλλως τε, ὡς πληροφορούμεθα σκέπτεται νὰ ἐκδώσῃ λίαν συντόμως νομοθετικὸν διάταγμα, δι' οὗ οἱ ἀπόφοιτοι τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς οἰκονομικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἐπιστημῶν θὰ δύνανται νὰ λαμβάνωσι τὴν θέσιν τοῦ ἐμπορικῶν ἀντιπροσώπου, ἐφ' ὅσον κέκτηνται ὅλων ἐκείνων τῶν προσόντων, τὰ ὁποῖα καθιστοῦν τὸν ἐμπορικὸν ἀκόλουθον ἱκανὸν ν' ἀντιπροσωπεύσῃ τὸ κράτος ἐν ταῖς συμβάσεσιν. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης ἐτάχθησαν ἀνεπιφυλάκτως καὶ τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια. Πρὶν ὅμως ἡ Κυβέρνησις ἀπασχοληθῇ μετὰ τὰς διεθνεῖς συναλλαγὰς ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδώσῃ νομοθετικὸν διάταγμα καθιστοῦν τὰ τῶν ἀντιπροσώπων. Διότι ἄμεσος προϋπόθεσις εἶνε τὸ ταχύτερον ὁ διορισμὸς αὐτῶν.

ΔΕΔΕΣ ΦΑΣΙΑΝΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘ. : ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛ. ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 72.000.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡ. 28.600.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ :	ΖΑΚΥΝ 'ΟΣ	ΚΟΖΑΝΗ	ΠΟΤΑΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ	ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ	ΚΟΜΟΤΙΝΗ	(Κυθήρων)
ΠΑΓΚΡΑΤΙ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ	ΠΡΕΒΕΖΑ
ΑΓΡΙΝΙΟΝ	ΘΗΒΑΙ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	ΠΥΡΓΟΣ
ΑΙΓΙΟΝ	ΙΘΑΚΗ	ΛΑΜΙΑ	ΡΕΘΥΜΝΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	ΛΑΡΙΣΣΑ	ΣΠΑΡΤΗ
ΔΙΣ (Δεδεαγιάς)	ΚΑΒΑΛΑ	ΛΕΒΑΔΕΙΑ	ΣΟΡΟΒΙΤΣ
ΑΜΦΙΣΣΑ	ΚΑΛΑΜΑΙ	ΛΕΥΚΑΣ	ΣΥΡΟΣ
ΑΜΑΛΙΑΣ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΛΙΜΝΗ (Είδοίρας)	ΤΡΙΚΚΑΛΑ
ΑΡΓΟΣ	ΚΑΡΔΟΒΑΣΙ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ	ΤΡΙΠΟΛΙΣ
ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ	(Σάμου)	ΜΥΤΙΛΗΝΗ	ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ
ΒΑΘΥ (Σάμου)	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΥΔΡΑ
ΒΟΛΟΣ	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΞΑΝΘΗ	ΦΛΩΡΙΝΑ
ΓΑΡΓΑΔΙΑΝΟΙ	ΚΑΣΤΡΟΝ	ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ	ΧΑΛΚΙΣ
ΓΥΘΕΙΟΝ	(Λήμνου)	ΠΑΤΡΑΙ	ΧΑΝΙΑ
ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ	ΚΕΡΚΥΡΑ	ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ	ΧΙΟΣ
ΔΡΑΜΑ	ΚΙΑΤΟΝ	πλ. Τελεοντίου	

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Pine Street 25 ΒΟΣΤΩΝΗ
Athens Banker's Corporation.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ: ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΙΡΟΝ, ΠΟΡΤ ΣΑΪΔ.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εἰς Δραχμὰς καὶ Συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ
Ἐξωτερικοῦ ἐν ὅφει καὶ ἐπὶ προθεσμείᾳ

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡ. 20.000 πρὸς 4 1/2%

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ Ο "ΤΙΤΑΝ",

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΑ 3.000.000 ΔΡΑΧ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 33 ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 5 - 77

Γραφεία Φορτώσεων **ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ**

Τηλ. αριθ. 2-73

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 6-54

Τηλεγραφική Διεύθυνσις

"ΣΙΜΕΝΤΟΤΙΤΑΝ ΑΘΗΝΑΣ,"

Τσιμέντα «Τιτάν» τύπου «Πορτλάν» (Giment artificiel Portland) ανταποκρινόμενα εις τους αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.

Béton armé λιμενικά, πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις οδών, κατασκευή πλινθων (τούβλων) και όγκολιθων (άγκωνάρια), πρίκια κτλ.

Τσιμέντο «Κύκλωψ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευήν υδραυλικών άμμοκονιαμάτων διά συνήθεις λιθοδομάς ή πλινθοδομάς, αντικαθιστώσα με πλείστα όσα προτερήματα τα άμμοκονιάματα εξ άσβέστου.

Πολύ ταχύτερα πήξις. Άσυγκρίτως μεγαλειτέρα άντοχή, όθεν : Ταχύτης εκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις του πάχους των τοίχων, ήτοι: Κέρδος εις χρήσιμον χώρον και οικονομία εις εργατικά και όγκον λιθοδομής.

Συνιστάται ιδιαιτέρως δι' έργα λιμενικά.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις : "ΟΙΝΟΒΟΥΤΡΥΣ,"

*Εταιρικών κεφάλαιον όλόκληρως καταβεβλημένον Δρ. 10.000.000.—

*Αποθεματικών μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1922. . . . . η 616.171.—

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙΝΑΠΟΘΗΚΑΙ

*Εν Μύλοις (Αθηνών), Έλευσίν, Καλάμας, Θεσσαλονίκη, Αχαΐα, Πάρω, Κύμη, Βέλικη, Γαστιούνη, Βραχάτι, Δευκάδι, Σάμος, Άλιβερί, Μικροπούλω (Αιτικής).

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΟΙΝΟΙ : Λευκοί, Έρυθροί, Γλυκεΐς, Μοσχάτοι.

ΟΙΝΟΠ. ΚΑΘΑΡΟΝ διά ποτοποιΐαν και μεταποιημένον διά φωτισμόν και θερμανσιν.

ΟΙΝΟΙ ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ : Έπιτραπέζιοι, τονατικοί, θερπτικοί.

ΒΕΡΜΟΥΤ (εκ φυσικού Μοσχάτου).

ΑΠΟΣΤΑΓΜΑ ΟΙΝΟΥ : Μεγάλη παρακαταθήκη παλαιών άποσταγμάτων οΐνου, παραγωγής του έν Μύλοις Άποσταγματοποιείον.

ΚΟΝΙΑΚ άρίστης ποιότητος εκ παλαιού άποσταγματος.